

Systeem in Beeld

De weg van vraag naar hulp

In het Amsterdamse Sociaal domein leiden vele wegen van vraag naar hulp.

En omdat dit een grote stad is waarin veel gebeurt, wordt langs al die wegen en op al die bestemmingen een hoop energie gestoken in het proces van:

- Signaleren,
- Diagnose stellen,
- Toeleiden naar hulp,
- Hulp en steun bieden.

En parallel aan die processen:

- Het geruststellen van mensen,
- Adviseren over de dagelijkse gang van zaken,
- Directe lichte hulp bieden,
- Alert zijn op gevallen van verwaarlozing, ontsporing of misbruik.

Er zijn zóveel voorzieningen op sociaal gebied en ze worden door zóveel instanties geregeld, dat het moeilijk is om het allemaal te overzien.

Begin 2009 werd, onder de titel '*Systeem in Beeld*' een omvangrijke analyse afgerond van een deel van het sociaal domein: de jeugdketen.

De aanleiding voor die analyse was de constatering van Lodewijk Asscher, een jaar eerder, dat het stelsel van voorzieningen, instellingen en procedures op het terrein van jeugdwelzijn en jeugdzorg was uitgedijd tot een onoverzichtelijk onbeheersbaar en inefficiënt 'monster van Frankenstein'.

Met de uitkomsten van *Systeem in Beeld* en in een samenwerkingsverband van diensten en stadsdelen, de Sociale Alliantie, is Amsterdam zijn sociale uitvoeringspraktijk en zijn dienstverleningsmodel stukje bij beetje aan het verbeteren.

We belichten hier één aspect van de dienstverlening in het sociaal domein: de paden van *vraag naar hulp* met de jeugdketen als voorbeeld.

Er zijn veel alternatieve wegen die leiden van de eerste *vraag van ouders* of het eerste signaal uit de omgeving van het kind, naar het scala aan hulp- en steunvoorzieningen dat in Amsterdam beschikbaar is.

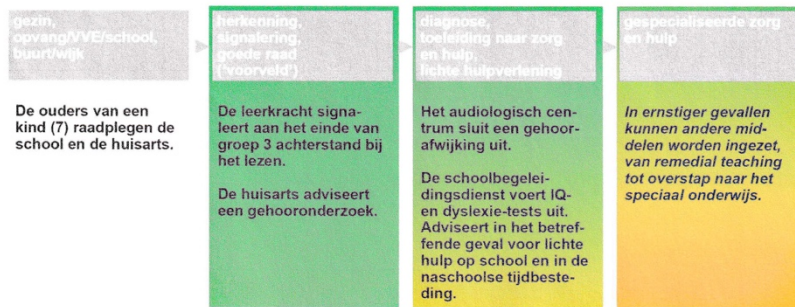
Niet alles is even erg en niet alles is er voor iedereen

Daarom zijn de verschillende categoriën van hulp en steun uitgezet op een kleurschaal van groen naar oranje. Ook hier gaat het om een graduele aanduiding:

Drie voorbeelden:

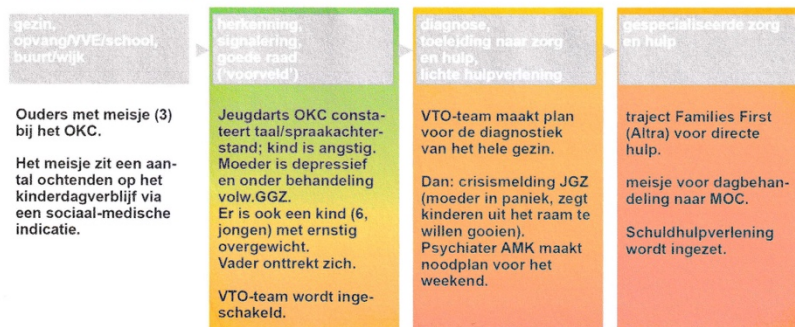
Voorbeeld: een kind met leerachterstand

Voorbeeld: lichte opvoedvraag

Voorbeeld: complex gezinsprobleem

Vroeg in de levenslijn

Een beleidsbeginsel in het sociaal beleid van Amsterdam: interventies zo vroeg mogelijk inzetten.

Juist bij opvoed- en opgroei problemen heeft vroeg signaleren en ingrijpen evidente voordelen:

- Kind en ouders zijn erbij gebaat,
- De maatschappelijke kosten van latere ontsporing kunnen worden voorkomen,
- Gedragsproblemen zijn vaak lastiger te herkennen als opgroeiende kinderen meer contacten buiten het gezin krijgen en meer 'rollen' gaan spelen.

Er zijn natuurlijk ook beperkingen aan een vroegtijdige aanpak: in de ontwikkeling van een kind is niet elke problematiek op elk moment nauwkeurig te herkennen. Ook kan vroegtijdige screening in het basisonderwijs leiden tot te snelle 'etikettering' en daardoor tot onderverwachtingen t.a.v. de leerling.